

Pro Typographia 50 éves jubileuma, 2010

Dr. Garáné Bardóczy Irén

Ötven évvel ezelőtt a Nyomdaipari Egyesülés, a Nyomda- és Papíripari Szövetség jogelődje hívta életre a Pro Typographiát, a pályázók által benevezett nyomdatermékek minőségi versenyét, a nyomdák közötti rangos, nemes vetélkedést. A verseny már a kezdetekkor a kiváló nyomdaipari termékek minőségi rangsorolását, az értékelte termékek közül a legmagasabb minősítési szintet elérő produktum kiválasztását és díjazását tűzte zászlajára. A verseny keretében azonos kategóriájú nyomdatermékek összehasonlításával, értékelésével alakul ki a kategórián belüli preferencia-rangsor. Az értékelés igazodási iránya a produktum, a termék technológiai kivitelezésének minőségi színvonala, és ami ezzel szorosan összefügg, a kivitelezés eredményeként keltett szakmai értékítélet, esztétikai élmény visszatükrözése a zsűri által odaítélt pontszámokban.

A Pro Typographia ars poeticája az ötven év alatt mit sem változott, de évente a versenyben felsorakoztatott termék kategóriákat és egy adott termék kategóriára vonatkozó értékelési szempontokat a nyomdaiparban rohamléptekkel bekövetkezett fejlődés, átalakulás követéséhez igazítottuk. Figyelembe vettük a piaci igények alakulását, a technikai és technológiai fejlődést, a változások eredményeként létrejött új terméktípusok megjelenését, a kategóriabesorolásokat, és a minősítési szempontokat az „élethez” igazítottuk annak érdekében, hogy az összehasonlítási szempontok esélyegyenlőséget biztosítsanak minden nyomdának, diáknak, könyvkötő szakembernek és az általuk benevezett termékeknek.

Az értékelési szempontok változáskövetését illetően az ötven év alatt az egyik legnagyobb módosítást a nyomdák fennhatósága alól kikerült szövegszedés-képfeldolgozás-tördelés jelentette. A zsűri minden termék minősítésénél figyelembe vette, hogy a nyomdák „hozott anyagból” dolgoznak, a grafikai kivitelezést, a formakészítés szakmai és vizuális eredményét, a ti-

pográfiai szabályok betartását nem „kérte számon” a termékkel nevező nyomdaktól, de ezek a változó szakmai színvonalat képviselő produktumok az összbenyomás értékelését óhatatlanul befolyásolták.

Az előzőekben vázolt fejlődéskövetésnek az eredménye, hogy a versenybe benevezhető termék kategóriák az elmúlt ötven évben megsokszorozódtak, a kezdeti három-négy kategóriával szemben ma már tizenhárom kategóriában lehet termékeket nevezni, és ami különösen örvendetes, 2009-től az Óbudai Egyetem nyomdász- és médiaszakos hallgatói „Junior” kategóriában mérhették össze szakmai tudásukat. 2010-ben csatlakoztak hozzájuk a Szegedi Ipari, Szolgáltató, Szakképző és Általános Iskola Szeged Móravárosi Tagintézménye növendékei is, valamely technológiai fázisban saját munkájukat tükröző termékekkel.

A 2010-es év újdonsága a „Kézműves könyvkötészet” kategória, amely keretében a könyvkötő szakma kiváló művelői nevezhették be a hagyományos, szortiment technológiával készített termékeiket, albumokat, díszdobozokat, igényesen kivitelezett, egyedi munkáikat.

A benevezett pályaművek értékelését az elmúlt ötven évben is a verseny kiírója által felkért, változó létszámú és összetételű zsűri végezte. A mögöttünk lévő fél évszázad alatt a nyomdász szakma számos kiválósága vett részt az ítések munkájában, akik közül jó néhányan a nyomdász szakma egészét érintő, kiemelkedő munkájukkal örök időkre beírták nevüket a hazai és nemzetközi nyomdaipar nagy történelemkönyvébe, akik nevére, tevékenységére, eredményeire legendaként emlékezünk.

E sorok írója a Pro Typographia verseny életre hívásával egyidejűleg, ugyancsak ötven évvel ezelőtt kezdte nyomdász pályafutását az akkor zászlóshajóként tisztelt Athenaeum Nyomdában, és közel egy évtizede vesz részt a zsűri munkájában. A fennmaradt dokumentumokra, saját és mások emlékeire, szájhagyomány útján

terjedő információkra hagyatkozva, csokorba kötve nyújtja át a Magyar Grafika olvasóinak – a teljességre törekvés igénye nélkül – azoknak az ismert és elismert, meghatározó szakembereknek a nevét, akik az elmúlt ötven év alatt részt vettek tagként, illetve zsűrielnökként az ítések munkájában: Ablaka István, Balázsfi Gedeon, Boskovitz A. Gyula, Buzás Ferenc, dr. Csöndes Zoltán, Draschitz Rudolf, Erdélyi János, dr. Gara Miklós, Gerlach Ferenc, Haiman György, Háromszéki Pál, Janka Gyula, Jáni István, Kelényi Ákos, Lengyel Lajos, Lengyel Zoltán, dr. Lovász Kálmán, Maczó Péter, Míseje Attila, Molnár László, Péterffy Sándor, Rácz Károly, Soproni Béla, Schmidt Dániel, Székely Artúr és még sokan mások, akiktől elnézést kérek, hogy név szerint nem említettem meg a zsűriben végzett kiváló munkájukat.

2010-ben is a Szövetség által felkért, héttagú zsűri végezte a beérkezett pályaművek értékelését, minőségi rangsorba sorolását. A zsűri elnöke dr. Garáné Bardóczy Irén volt, a zsűri tagjai: Bede Istvánné, Gyergyák György, Kóka Zsuzsanna, Lendvai László, Tóth György, Szikszay Olivér. A zsűri munkáját az Óbudai Egyetem egy-egy hallgatója segítette minden zsűrinapon.

A Nyomda- és Papíripari Szövetség által meghirdetett Pro Typographia versenyre benevezett nyomdatermékek értékelése 2010. május 25–26-án megtörtént. A versenyben részt vevők – az eddigi kilencel szemben – tizenhárom kategóriában nevezhettek, a versenykiírásnak megfelelő feltételek mellett, a megméréstetésre érdemesnek ítélt termékeiket. A harminchét pályázó által benevezett százötvenkét nyomdatermék kategóriánkénti eloszlása rendkívül változó:

1.	Kartonált könyv, fekete-fehér	1 db
2.	Kartonált könyv, színes	12 db
3.	Keménytáblás könyv, fekete-fehér	7 db
4.	Keménytáblás könyv, színes	42 db
5.	Periodikák íves	9 db
6.	Periodikák rotációs	7 db
7.	Akcidens és komplex nyomtatványok	7 db
8.	Biztonsági nyomtatványok, értékpapírok	29 db
9.	Különleges nyomtatványok	7 db
10.	Csomagolóanyagok	9 db
11.	Digitális nyomtatványok	1 db
12.	Kézműves könyvkötészet	10 db
13.	Junior	11 db

Minden nyomdaterméket három zsűritag egymástól függetlenül értékelt, az 1–10-ig terjedő értékeléskála szerinti osztállyal látott el. A három zsűritag által egyazon nyomdatermékre adott osztályzatok matematikai átlaga képezte egy konkrét termék értékelési szintjét, és helyezte el az adott kategóriában nevezett pályaművek preferencia-rangsorában. A magasan kvalifikált öt pályaművet a zsűri ismételtlen átnézte, és nyílt szavazással ítélte oda az arany-, ezüst- és bronz fokozattal fémjelzett díjakat, illetőleg döntött arról, hogy mely minősítési szintet nem adja ki. Az értékelési szempontok között – amint már említettem – a szakmai, technológiai szempontok élveztek elsőbbséget, figyelemmel arra a tényre, hogy a Pro Typographia verseny elsősorban a nyomdák produktumainak megméréstetése. Az esztétikai élmény, mint a látvány, a figyelemfelkeltés alapvető eleme, az összhatás megítélésében játszott szerepet, amely az értékelési szempontok között a technológiai elemek mellett csak „egy” vizsgálati szempontként kapott helyet.

A Nyomda- és Papíripari Szövetség a 2010. évi Pro Typographia verseny díjátadó ünnepségét a Magyar Grafika megjelenésével közel egyidejűleg tartja. A díjakat a Szövetség elnöke dr. Horváth Csaba és dr. Peller Katalin főtítkár adja át. A helyszínen kiállított, díjazott termékek méltó háttérrel nyújtanak az elismerések átételének ünnepélyes pillanataihoz.

A díjazott termékek kategóriánként a következő oldalon található táblázatban láthatóak.

A díjazottaknak és a Kiváló Termék oklevéllel kitüntetetteknek gratulálunk. A díjazott termékekről készült fotók megtekinthetők a Nyomda- és Papíripari Szövetség honlapján (www.fedprint.hu).

A beküldött pályaművek száma az előző évhez viszonyítva örvendetes módon emelkedett, a beküldött termékek a technikai-technológiai színvonalat, a szakmai igényességet, a nyomdák közötti egészséges versenyszellemet tükrözik. Érzékelhető az a hallatlan költségráfordítással végrehajtott beruházássorozat, amely a „jó” munka technikai és technológiai háttérét megeremtette, de mindez csak a működtető szakemberek igényes, magas színvonalú munkájával válhatott sikeressé és eredményessé. A zsűri által érzékelt, feltárt hibák, hiányosságok, azok az apróságok, amelyek egyébként egy kiváló minőségben előállított terméket a dobogós

1. Könyv keménytablás – fekete/fehér		
Helyezés	Pályázó	Termék
Arany	Gyomai Kner Nyomda Zrt.	Valuska Sára: Frianár
Ezüst	Nem került kiosztásra	
Bronz	Nem került kiosztásra	
2. Könyv keménytablás – színes		
Arany	Dürer Nyomda Kft.	1. Csillagok 2. Tavasz
Ezüst	Alföldi Nyomda Zrt.	Képes Krónika könyve
Bronz	Gyomai Kner Nyomda Zrt.	Királylány születik
3. Könyv kartonált – fekete/fehér: nem került kiosztásra		
4. Könyv kartonált – színes		
Arany	Dürer Nyomda Kft.	Laosz
Ezüst	Mester Nyomda Kft.	Csáky katalógus
Bronz	Reálszisztéma Dabasi Nyomda Zrt.	Karóra katalógus 2010
5. Periodikák, íves		
Arany	Pauker Nyomdaipari Kft.	Óra-Ékszer Magazin 2010. február/március
Ezüst	Nem került kiosztásra	
Bronz	Offset Nyomda Zrt.	Recover Magazin 1/10. száma
6. Periodikák, rotációs		
Arany	Nem került kiosztásra	
Ezüst (megosztva)	Zrínyi Nyomda Zrt.	Nyelvoktató utazások 2009/10
	Veszprémi Nyomda Zrt.	HIM 2010. április-májusi szám
Bronz	Nem került kiosztásra	
7. Akcidents és komplex nyomtatványok		
Arany	Á. Tóth és Barátai Produkciós és Reklámügynökség Kft.	Henyé Borászat arcualtervezés, címkék és promóciós kiadványok készítése
Ezüst	Gyomai Kner Nyomda Zrt.	Maróti adatbázisok
Bronz	Nem került kiosztásra	
8. Biztonsági nyomtatványok, értékpapírok		
Arany (megosztva)	Állami Nyomda Nyrt.	Filaklub bélyeg
	Pénzjegynyomda Zrt.	83. Bélyegnap – Sopron – alkalmi blokk
Ezüst	Pénzjegynyomda Zrt.	Raiffeisen FWR VISA és MasterCard bankkártya család
Bronz	Állami Nyomda Nyrt.	FHB Gold MasterCard bankkártya
9. Különleges kiadványok		
Arany	CODEX Értékpapírnymomda Zrt.	Budapest 2010 naptár
Ezüst	Color Pack Nyomdaipari és Csomagolóanyag Gyártó Zrt.	Tökéletesség (Falina naptár 2010)
Bronz	Offset Nyomda Zrt.	Kalendart termékatalógus
10. Csomagolóanyagok		
Arany	Regiszter Plakát Nyomda Kft.	Csomagoló 4 féle
Ezüst	Kner Packaging Kft.	Duennium öntapadó elő- és hátoldali boroscímke-garnitúra
Bronz	Nem került kiosztásra	

11. Digitális nyomtatványok: nem került kiosztásra		
12. Kézműves könyvkötészet		
Arany	Bodrogi és Társa Könyvkötészeti, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Pécsi Missale (hasonmás kiadás)
Ezüst (megosztva)	Mórocz István	Éremtartó
		Díszdoboz
Bronz	Feigl Miklósné	Selyembársony emlékkönyv
13. Junior		
Arany	Szlify Zsolt és Klein Judit (Óbudai Egyetem)	ProTypographia Junior II.
Ezüst	Király Krisztián András (Óbudai Egyetem)	Pro Typographia Junior népszerűsítésre készített plakát
Bronz	Csehi Ágnes és Dobozi Erika (Óbudai Egyetem)	Vidám mesék c. mesekönyv

Különdíjak		
Adományozó	Pályázó	Termék
CSAOSZ különdíj	STI Petőfi Nyomda Kft.	Danette húsvéti promóciós csomagolás
NYP SZ különdíj – Inspiráció	Offset Nyomda Zrt.	Zwack Drinks
PNYME Műszaki újdonságokért különdíj – Innováció	Cerberus Kft.	Örök Szilágy könyv
PrintInfo különdíj – Tradíció	Alföldi Nyomda Zrt.	Nagy magyar betyárkönyv
Print & Publishing különdíj – Harmónia	Dürer Nyomda Kft.	Székelyudvarhely I-II.

Az ünnepség keretében a következő nyomdák kiemelt, dobogós helyezést el nem ért, de kiváló minőségben előállított alábbi termékeikért Kiváló Termék elismerő oklevelet vehettek át.

Kiváló termékek	
Gyártó nyomda	Díjazott termék címe
Alföldi Nyomda Zrt.	Lengyel regék és mondák ♦ A természet csodái ♦ Ízek Itáliája ♦ Képes bibliai történetek ♦ In het voetspoor (holland export) ♦ Atlas der Säugetiere (német export)
Állami Nyomda Nyrt.	MKB Private Banking Gold bankkártya ♦ FHB BusinessCard bankkártya ♦ FHB 'zöld' Maestro bankkártya ♦ Jeles Magyarok Bánki Donát bélyeg ♦ Jeles Magyarok Radnóti Miklós bélyeg ♦ 500 éve született Kálvin János bélyeg ♦ 82. Bélyegnap Visegrádi sor bélyeg ♦ 200 éve született L. Braille bélyeg ♦ Gyomásért féláras bélyeg
Dürer Nyomda Kft.	Húsvét-sziget Ufók ♦ Himnusz ♦ Sokszínű irodalom tk. 5. ♦ Kincskereső kisködmön ♦ Fellegek vándorai
Grafit Pencil Nyomda Kft.	A magyar bélyeg története
Gyomai Kner Nyomda Zrt.	Itthon otthon van 2010. március ♦ Termékkatalógus 2010 ♦ Feleségverseny ♦ A nagyhalászi hebra-könyv ♦ Mindenki szellemi kalauza – Japán ♦ Lakás és bútor
Kaposvári Nyomda Kft.	33 Egytál étel ♦ Marco Polo könyvek – Moszkva
Kner Packaging Kft.	Pischinger Wiener bonbonos doboz család
Offset Nyomda Zrt.	Progresszív magazin 2010. márciusi szám
Pauker Nyomdaipari Kft.	ArtMagazin 2010/1.
Pénzjegynyomda Zrt.	Európa 2009 – Asztronómia – alkalmi kisív ♦ 1000 éves a Pécsi Püspökség – alkalmi bélyeg ♦ Első Magyar Országos bélyegkiállítás – emlékív ♦ Japán magyar közös bélyegkiadás – alkalmi kisív ♦ Karácsony 2009 – forgalmi bélyeg ♦ Művészetek – Ajka kristály – alkalmi bélyeg ♦ 200 éve született Erkel Ferenc – alkalmi blokk ♦ 83. Bélyegnap – Sopron – alkalmi bélyegsor ♦ Pécs bélyegem – személyes kisív ♦ DP Holding Zrt. részvény ♦ GYESEV Cargo Zrt. részvény ♦ MaMma Egészségügyi Zrt. részvény ♦ Kékfrank utalványcsalád (6 címlet) ♦ Pénzjegynyomda Zrt. 2010. évi naptára ♦ Tramontini Dóra Táska-könyv
Zrínyi Nyomda Zrt.	Kaiser's

helyezésről leszorítottak, ugyancsak emberi tényezőkben gyökereznek, a jövőre vonatkozóan építő tanulságot szolgálhatnak. Kedvező eredményt hozhat, ha egy, már a megrendelés szakaszában ígéretesnek mutató termék a gyártás minden egyes fázisában „versenyzőként” kezelik a gyártó nyomdák, és a kiváló minőségű termékek között a legkiválóbbakat már a kezdetekkor, minden technológiai fázisban, nem utolsósorban a zsűri elé bocsátott termékek leválogatásában kiemelt figyelemben részesítik.

Bízunk abban, hogy a Pro Typographia versenyben a 2010-es évben gyártott termékeikkel 2011-ben pályázó nyomdák, diákok és könyvkötő mesterek száma, valamint a pályázott termékek mennyisége növekedni fog, a pályázók közötti vetélkedésben erősíti prioritását a Pro Typographia versenyben kategóriánként tetet öltő korrekt minőségi megmértetés.

A versenyben való részvétel és az elért bármilyen elismerés előnyös a nyomdák, pályázóknak, mert marketingjükbe referenciaként beépíthetik az elért minőségi eredményeket, információhoz juthat a cég szakmai vezetése, hogy melyek a technológiai sorban az erősségek és gyenge pontok, hasznos a dolgozók számára, mert megélhetik a jó munka erkölcsi elismerését, további tevékenységükhöz motivációt nyújthat, megismerhetik erősségeiket és gyengeségeiket, előnyös a potenciális megrendelői kör számára, mert megkönnyíti a nyomdavasztást, a szakmai minőségi elismerés a megrendelői kör számára erősödő bizalmat, biztonságot jelenthet.

Köszönet a Nyomda- és Papíripari Szövetségnek, hogy évente megrendezi a nyomdák, diákok, könyvkötő mesterek közötti nemes vetélkedést, a Pro Typographia versenyt. Köszönet a versenyben részt vevőknek, hogy pályázott, kiváló minőségben előállított termékeikkel bemutatják a hagyományörzés mellett az újdonságokat, közkinccsé teszik a hazai technikai, technológiai színvonal produktumait. Köszönet a zsűritagoknak a magas szakmai színvonalon végzett, igazságos értékelésért, köszönet a segítőknek azért, hogy az improktív apró munkát levették a zsűri válláról, és végül, de nem utolsósorban köszönet Bede Ludmillának, aki precíz előkészítő munkájával megteremtette a zsűri számára a zavartalan, csak a feladatra koncentrálnó munkavégzés feltételeit.

